

Bilag til Arbejdstilsynets årsrapport 2019

Klager over arbejdsmiljøafgørelser

Arbejdstilsynet **modtog** i 2019 klage over 360 arbejdsmiljøafgørelser. Heraf blev 300 behandlet i løbet af året. De resterende 60 klager var ved årsskiftet endnu ikke færdigbehandlet i Arbejdstilsynet.

	2016	2017	2018	2019
Indkomne klager*	530	375	336	360

*Klager er opgjort som antal påklagede afgørelser.

Arbejdstilsynet **behandlede** i 2019 klager over 366 afgørelser, heraf 300 indkommet i 2019 og 66 indkommet i 2018. Heraf blev 231 klager oversendt til Arbejds miljøklagenævnet, mens 135 blev færdigbehandlet under remonstrationsbehandling. Det vil sige, at den påklagede afgørelse enten er ophævet af Arbejdstilsynet som følge af klagen (117), eller at klagen er trukket tilbage af klageren (18).

Oversendt til AMK	231
Ophævet af AT	117
Trukket af klager	18
I alt	366

Straffesager

1. Sager om overtrædelse af arbejdsmiljøloven.

Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, enten ved at udstede en administrativ bøde eller ved at sende en indstilling om tiltalerejsning til politiet.

1.1. Administrative bødeforlæg

Arbejdstilsynet kan søge sager om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen afgjort ved administrative bødeforlæg i stedet for politianmeldelse. Administrative bødeforlæg kan kun bruges i bestemte sagstyper, hvor der er tale om en klar overtrædelse, og hvor sagen ikke kan forventes at medføre højere straf end bøde.

<i>Administrative bødeforlæg</i>	2016	2017	2018	2019
Administrative bøder	138	97	355	431

Vedtaget	80	31	195	250
Henlagt	7	14	28	19
Afventer	5	20	8	26
Indstillet til politiet	46	32	124	136
Gennemsnitlig bødestørrelse	26.558	10.155	42.750	47.169

Antallet af administrative bøder er steget i 2019 i forhold til 2018.

Det er en betingelse for brug af administrative bøder, at der er en klar og fast retspraksis for bødens størrelse. Først fra den 1. februar 2018 blev der etableret en sådan klar og fast retspraksis for bødens størrelse i sager omfattet af en ændring af arbejdsmiljøloven, som forudsatte en forhøjelse af bødeniveauet i visse sager med virkning fra 1. januar 2016. Det betød, at Arbejdstilsynet i januar 2018 ikke havde mulighed for at afgøre alle sager med administrative bøder, selvom de i øvrigt opfyldte de almindelige betingelser for brug af administrative bøder. Anvendelse af administrative bøder i sager, der er omfattet af lovændringen om bødeforhøjelse fra 2016, er implementeret med fuld effekt i hele 2019.

Muligheden for at udstede administrative bøder for sager omfattet af den beskrevne lovændring i hele 2019 kan også have bidraget til, at den gennemsnitlige bødestørrelse er steget i forhold til tidligere år.

Se også under afsnit 1.2., hvor der er redegjort for andre forklaringer på stigningen i det samlede antal sager, hvor Arbejdstilsynet har gjort et strafferetligt ansvar gældende.

1.2. Tiltaleindstillinger og afgjorte sager

Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag ved at sende en indstilling om tiltalerejsning til politiet.

<i>Tiltaleindstillinger</i>	2016	2017	2018	2019
Indstillet til politiet	864	934	776	918
Grønland	3	9	2	5
Afsluttede sager	503	607	635	761
Gennemsnitlig bødestørrelse	41.321	46.363	49.940	52.251

Antallet af tiltaleindstillinger er steget i forhold til 2018.

Det samlede antal sager, hvor Arbejdstilsynet har gjort et strafferetligt ansvar gældende, enten ved administrativ bøde eller ved en tiltaleindstilling, er således steget i forhold til de forudgående år.

Denne stigning kan blandt andet skyldes, at der i 2019 er konstateret flere overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, som ifølge Arbejdstilsynets interne retningslinjer skal overgives til juridisk vurdering i forhold til straf. Potentialet for antallet af straffesager i 2019 er således steget.

Stigningen kan også skyldes, at Arbejdstilsynet i 2019 har prioriteret flere ressourcer til den juridiske sagsbehandling. Det har dermed været muligt dels at øge takten for den juridiske vurdering af straffespørgsmålet, og dels har det muliggjort afvikling af en større sagsbunke.

761 sager blev afsluttet af politi og domstole i 2018, heraf blev 56 pct. afsluttet hos politiet med en udenretlig bødedevtagelse (419 sager) eller tiltalefrafald (6 sager). 27 pct. blev afgjort ved domstolene, og de resterende 17 pct. af sagerne blev enten henlagt, afvist eller andet.

Der har været en stigning i antallet af afgjorte straffesager hos politi og domstole (761 sager i 2019 mod 635 sager i 2018). Dette kan formentlig forklares ved, at Arbejdstilsynet i 2017, 2018 og 2019 har sendt flere sager til afgørelse ved politi og domstole, og at dette samlet set har haft betydning for antallet af sager, der er afgjort hos politi og domstole i 2019.

Afgjorte sager ved domstolene (alle instanser)	2016	2017	2018	2019
Samlet antal afgjorte sager ved domstolene	176	151	201	209
Domfældelse (pct.)	147 (83,5 %)	129 (85,4 %)	173 (86,1 %)	183 (87,6%)
Frifindelser (pct.)	29 (16,5 %)	22 (14,6 %)	28 (13,9 %)	26 (12,4%)

Antallet af sager afgjort ved domstolene i 2019 ligger på samme niveau som i 2018. Den del af sagerne afgjort ved domstolene, som har ført til domfældelse i 2019, ligger på samme niveau som i de forgående år.

Bøderne i de afgjorte sager var i 2019 gennemsnitligt på 52.251 kr., hvilket er en stigning i forhold til 2018. Stigningen tilskrives den skærpelse af bødeniveauet, som blev indført pr. 1. januar 2016, og som er slået yderligere igennem i de sager, der er behandlet i 2019.

I Grønland har Arbejdstilsynet i 2019 indstillet, at der blev rejst tiltale i 5 tilfælde.

2. Sager om overtrædelse af udstationeringsloven (RUT)

Siden 1. juni 2010 har Arbejdstilsynet haft til opgave at kontrollere, at udenlandske virksomheder har foretaget anmeldelse til RUT (Registret for Udenlandske Tjenesteydere), og at anmeldelsen er fyldestgørende og korrekt i forhold til reglerne. Arbejdstilsynet kan rejse en straffesag for overtrædelse af udstationeringsloven ved manglende eller urigtig anmeldelse til RUT.

Arbejdstilsynet har siden 1. juli 2013 haft mulighed for at afgøre klare og ukomplicerede RUT-sager med et administrativt bødeforelæg. I sager, der ikke kan afgøres med et administrativt bødeforelæg, fremsender Arbejdstilsynet en tiltaleindstilling til politiet med henblik på, at der rejses tiltale mod den pågældende udenlandske virksomhed for overtrædelse af udstationeringsloven.

Straffesager	2016	2017	2018	2019
Tiltaleindstillinger	127	170	164	148
Adm. bødeforelæg	255	277	214	232
I alt	382	447	378	380

* Arbejdstilsynet fik mulighed for at afgøre RUT-sager med et administrativt bødeforelæg den 1. juli 2013.

Langt størstedelen af straffesagerne drejer sig om manglende anmeldelse til RUT, mens de øvrige vedrører urigtige eller mangelfulde anmeldelser.

Det samlede antal straffesager for overtrædelse af anmeldepligten til RUT i 2019 ligger på niveau med antallet af sager i 2018 med 380 sager i 2019 og 378 sager i 2018. Antallet af straffesager i 2019 er endvidere på niveau med 2016, hvor antallet af sager var på 382 sager.

3. Sager om overtrædelse af rygeloven.

Arbejdstilsynet fører som led i tilsynsvirksomheden også tilsyn med overholdelsen af lovgivningen

om røgfri miljøer. Hvis virksomhederne ikke efterkommer Arbejdstilsynets påbud efter loven, kan Arbejdstilsynet indstille til politiet, at der rejses tiltale for manglende efterkommelse af påbuddene. Arbejdstilsynet fører ikke tilsyn med rygelovens overholdelse på steder, hvor der ikke er ansatte, og indgiver heller ikke tiltaleindstillinger vedrørende sådanne lokaliteter.

Tiltaleindstillinger

<i>Tiltaleindstillinger</i>	2016	2017	2018	2019
Indstillet til politiet	17	11	16	13

Arbejdstilsynet har ikke hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelse af rygeloven.

4. Sager om overtrædelse af offshoresikkerhedsloven.

Arbejdstilsynet fører løbende tilsyn med, at offshoresikkerhedslovgivningen på sikkerheds- og sundhedsområdet overholdes gennem besøg på offshoreanlæg og selskabernes kontorer på land.

Arbejdstilsynet har i 2019 i et enkelt tilfælde indstillet et selskab til en bøde for overtrædelse af offshoresikkerhedslovgivningen. I perioden 2016-2018 har der ikke været overtrædelsesager, som Arbejdstilsynet har indstillet til bøde.

Arbejdstilsynet har ikke hjemmel til at udstede administrative bødeforelæg for overtrædelse af offshoresikkerhedslovgivningen.

5. Det samlede antal straffesager i Arbejdstilsynet.

Tabellen neden for viser det samlede antal sager, hvor Arbejdstilsynet har gjort et strafansvar gældende. Opgørelsen omfatter overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, udstationeringsloven, rygeloven og offshoresikkerhedsloven.

	2016	2017	2018	2019
Samlet antal tiltaleindstillinger og administrative bøder	1.401	1.489	1.525	1.743

Det samlede antal af tiltaleindstillinger og administrative bøder er i 2019 steget i forhold til de(t) forudgående år. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor.